

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ РОБОТОДАВЦЯМИ
ЗАДОВОЛЕНОСТІ ЯКІСТЮ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ
«ЦИВІЛЬНА БЕЗПЕКА»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності роботодавців якістю підготовки фахівців (випускників, здобувачів вищої освіти, що проходили виробничу практику та/або дуальне навчання) за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Цивільна безпека» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному веб-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkhoderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – роботодавці, в організаціях яких проходили виробничу практику, дуальне навчання здобувачі вищої освіти та/або працюють (-ли) випускники за освітньо-професійною програмою «Цивільна безпека» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (респонденти).

Опитування респондентів було проведено в **1 семестрі 2023-2024 навчального року** за анкетною для роботодавців «Якість підготовки фахівців у ТДАТУ». Всього опитано **7 респондентів**.

Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#)

Оцінку здійснювали за 5-бальною шкалою:

1 бал – якість відсутня;

2 бали – якість проявляється зрідка;

3 бали – якість проявляється на достатньому рівні;

4 бали – проявляється часто;

5 балів – якість проявляється практично завжди.

Анкета складалася з восьми блоків питань, які включали: чинники, що найбільше впливають на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання; задоволеність рівнем професійної підготовки фахівців ТДАТУ; зацікавленість в прийомі на роботу фахівців ТДАТУ; оцінка ТДАТУ, як закладу вищої освіти; оцінювання якостей та навичок фахівців ТДАТУ; актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень та сучасного ринку праці; коментар або побажання щодо компетентностей та результатів навчання за даною освітньою програмою.

Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання роботодавцями якості підготовки фахівців за ОПП «Цивільна безпека» за критерієм «Які з наведених нижче чинників мають, на Вашу думку, найбільший вплив на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання?» наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 – Оцінювання чинників, що найбільш впливають на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Рівень загальнотеоретичної підготовки	0	42,9	57,1	0	0
Здатність до навчання	57,1	42,9	0	0	0
Здатність до аналізу і синтезу	0	71,4	28,6	0	0
Розв'язання проблем	57,1	42,9	0	0	0
Здатність застосовувати знання на практиці	85,7	14,3	0	0	0
Рівень базових (професійних) знань і навичок	42,9	42,9	14,3	0	0
Стратегічне мислення	0	100	0	0	0
Націленість на кінцевий результат	85,7	14,3	0	0	0
Здатність працювати в колективі, команді	28,6	71,4	0	0	0
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	42,9	57,1	0	0	0
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	85,7	14,3	0	0	0
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	85,7	14,3	0	0	0
Навички управління персоналом, колективом	42,9	57,1	0	0	0
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	71,4	28,6	0	0	0
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	85,7	14,3	0	0	0
Ведення ділової документації	57,1	42,9	0	0	0
Вміння логічно мислити, робити правильні висновки, послідовно і обґрунтовано висловлювати особисту думку	71,4	28,6	0	0	0

Перелік чинників, що **найбільш** (максимальні відсотки за балом 5) на думку роботодавців, впливають на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання: по 85,7% - «здатність застосовувати знання на практиці», «націленість на кінцевий результат», «здатність пристосовуватись до нових ситуацій», «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання»,

«володіння інформаційними та комунікаційними технологіями».

Найменш впливові чинники (*мінімальні відсотки за балом 5*): по 0% - «рівень загальнотеоретичної підготовки», «здатність до аналізу і синтезу», «стратегічне мислення».

Результати оцінювання роботодавцями рівня професійної підготовки фахівців ТДАТУ наведені в таблиці 2.

Таблиця 2 - Оцінювання роботодавцями рівня професійної підготовки фахівців ТДАТУ

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Наскільки Ви задоволені рівнем професійної підготовки фахівців ТДАТУ, які працюють у Вас в організації/установі?	71,4	28,6	0	0	0
Наскільки Ви зацікавлені в прийомі на роботу фахівців ТДАТУ?	71,4	28,6	0	0	0

З таблиці 2 не важко пересвідчитися у високій оцінці роботодавцями рівня професійної підготовки фахівців за ОПП «Цивільна безпека».

Результати оцінювання роботодавцями ТДАТУ, як закладу вищої освіти, наведені в таблиці 3.

Таблиця 3 - Оцінювання роботодавцями ТДАТУ, як закладу вищої освіти

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Ділова репутація, імідж закладу	100	0	0	0	0
Конкурентоспроможність освітніх послуг	57,1	42,9	0	0	0
Професорсько-викладацький склад	85,7	14,3	0	0	0
Матеріально-технічна база	0	28,6	71,4	0	0
Система управління закладом	57,1	42,9	0	0	0
Якість освітніх послуг	71,4	28,6	0	0	0
Вміст навчальних програм	71,4	28,6	0	0	0
Використання новітніх, інтерактивних методів навчання	42,9	57,1	0	0	0

Аналіз таблиці 3 показує, що роботодавці **високо оцінили** ТДАТУ (максимальні відсотки за балом 5) 100% - «ділова репутація, імідж закладу», 85,7% - «професорсько-викладацький склад».

Результати оцінювання якостей та навичок фахівців за ОПІ «Цивільна безпека» наведені в таблиці 4.

Таблиця 4 - Оцінювання якостей та навичок фахівців за ОПІ «Цивільна безпека»

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Рівень загальнотеоретичної підготовки	0	85,7	14,3	0	0
Здатність до навчання	28,6	71,4	0	0	0
Здатність до аналізу і синтезу	0	85,7	14,3	0	0
Розв'язання проблем	42,9	57,1	0	0	0
Здатність застосовувати знання на практиці	42,9	57,1	0	0	0
Рівень базових (професійних) знань і навичок	14,3	85,7	0	0	0
Стратегічне мислення	0	100	0	0	0
Націленість на кінцевий результат	57,1	42,9	0	0	0
Здатність працювати в колективі, команді	57,1	42,9	0	0	0
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	28,6	71,4	0	0	0
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	57,1	42,9	0	0	0
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	71,4	28,6	0	0	0
Навички управління персоналом, колективом	14,3	85,7	0	0	0
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	42,9	57,1	0	0	0
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	42,9	57,1	0	0	0
Ведення ділової документації	28,6	71,4	0	0	0
Вміння логічно мислити, робити правильні висновки, послідовно і обґрунтовано висловлювати особисту думку	28,6	71,4	0	0	0

Аналіз таблиці 4 показує, що роботодавці **високо** оцінили наступні якості та навички фахівців за ОПП «Цивільна безпека» (максимальні відсотки за балом 5): 71,4% - «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання»; по 57,1% - «націленість на кінцевий результат», «здатність працювати в колективі, команді», «здатність пристосовуватись до нових ситуацій».

Менші відсотки отримали наступні критерії якості (мінімальні відсотки за балом 5): по 0% - «рівень загальнотеоретичної підготовки», «здатність до аналізу і синтезу», «стратегічне мислення».

Результати відповідей роботодавців на питання «**Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень та сучасного ринку праці?**» показують найвищі бали оцінювання (рис. 1).

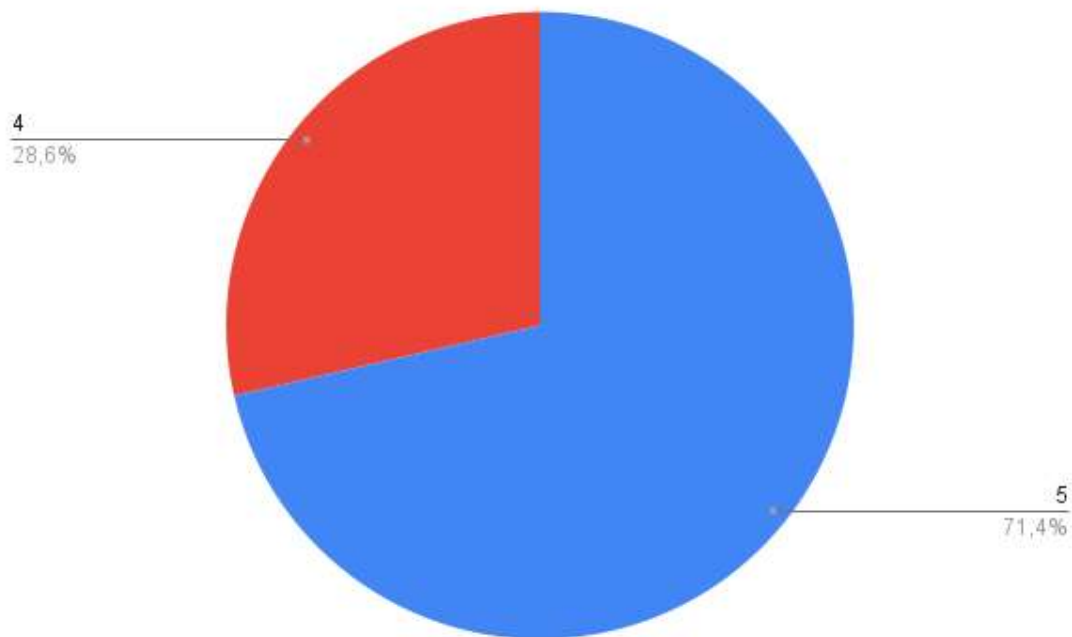

Рис. 1. Оцінювання респондентами «**Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень та сучасного ринку праці?**» (у відсотках)

Коментарі та побажання роботодавців щодо компетентностей та результатів навчання за даною освітньою програмою «Цивільна безпека» наступні:

1) Я є членом робочої групи щодо модернізації (оновлення) даної освітньої програми, тому всі мої зауваження та пропозиції своєчасно враховуються в процесі перегляду ОП;

2) навчання на даній освітній програмі надає фахівцю з цивільної безпеки всі необхідні компетентності для здійснення самостійної професійної діяльності;

3) на мій погляд, освітня програма добре враховує галузевий аспект, зокрема це стосується аграрної галузі, яку я представляю;

4) бакалаврська освітня програма «Цивільна безпека» надає такі

професійні компетентності випускникам, які дозволяють їм без додаткової підготовки працювати державним інспектором з охорони праці;

5) можливо було б доречним збільшити кількість кредитів на проходження студентами виробничої практики;

б) вважаю освітню програму досконалою;

7) хочеться відмітити, що одним з позитивних аспектів запровадження освітньої програми є залучення фахівців-практиків в галузі цивільної безпеки до освітнього процесу.

Висновки

Метою опитування роботодавців було аналізування сучасних вимог до здобувачів, які навчаються за ОПП «Цивільна безпека» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, можливості формування відповідних фахових компетенцій з урахуванням їх зауважень та пропозицій.

1. За результатами анкетування можна виділити найбільш впливові чинники, що визначають ефективність професійної діяльності фахівця та його майбутнє кар'єрне зростання: «здатність застосовувати знання на практиці», «націленість на кінцевий результат», «здатність пристосовуватись до нових ситуацій», «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання», «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями». Разом з тим, ніхто з роботодавців не вважає, що критерії «рівень загальнотеоретичної підготовки», «здатність до аналізу і синтезу», «стратегічне мислення» впливають на ефективність професійної діяльності.

2. Роботодавці виставили доволі високу оцінку рівню професійної підготовки здобувачів вищої освіти за ОПП «Цивільна безпека» (71,4% на 5 балів та 28,6% на 4 бали) та виявляють зацікавленість в подальшому прийомі на роботу випускників ТДАТУ (71,4% на 5 балів).

3. Аналіз показує, що респонденти найвище оцінили університет за таким критерієм, як «Ділова репутація, імідж закладу» (100% якості). Найменші бали були виставлені за критерієм «Матеріально-технічна база», що дійсно є проблемою для тимчасово переміщеного закладу вищої освіти. Але, не дивлячись на об'єктивні причини, з метою покращення конкурентоспроможності освітніх послуг необхідно поступово відновлювати матеріально-технічну базу випускової кафедри цивільної безпеки.

4. Оцінюючи якості та навички здобувачів за ОПП «Цивільна безпека» роботодавці найвище оцінили наступні критерії: «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання», «націленість на кінцевий результат», «здатність працювати в колективі, команді», «здатність пристосовуватись до нових

ситуацій». Разом з тим, менші бали були виставлені за критерії «рівень загальнотеоретичної підготовки», «здатність до аналізу і синтезу», «стратегічне мислення». Це вимагає вжиття заходів щодо підвищення мотивації здобувачів до самонавчання шляхом застосування сучасних методів, які розвивають практичні навички і вміння, надають загальнотеоретичні знання, вміння аналізувати та синтезувати інформацію в майбутній професійній діяльності.

5. Висока оцінка роботодавців актуальності освітньої програми у світлі найновіших досліджень та сучасного ринку праці свідчить про необхідність підготовки фахівців для сфери цивільної безпеки України і підтверджується зазначеними коментарями роботодавців. Пропозиції роботодавців враховуються викладацьким складом, задіяним на ОПП «Цивільна безпека», при складанні робочих програм навчальних дисциплін, силабусів, при проведенні лекційних, лабораторних та практичних занять, навчальних практик, виконанні комплексних курсових проектів.

Гарант ОПП «Цивільна безпека»
за першим (бакалаврським)
рівнем освіти, к.т.н., доцент

Михайло ЗОРЯ

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР